

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

A ante U

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97861)

inopino captus amoz: aufit nec capiunt scilicet pectora flamas: est autem audere fidentes esse. **Plau.** Uir domo egredi auerit. Aliquando temere p[ro]sumere. **Uirg.** hec premia qui me ferro ausi tentare ferunt.

Audax modo fidens dicitur. **Uirg.** Quisq[ue] pedum cursu valet et qui viribus audax. **Modo** temerarius. **Plau.** Pergunt auerit hoc facinus persequi: **Dinc** audacia p[ro] fiducia et p[ro] temeritate. **Li.** Nec vires nec audacia nec tela desuere. **Salu.** Audacia p[ro] muro habetur.

Audacter et audaciter per synchopam. **Lic.** p[ro] roscio. **Multa** scelerate multa audaciter: multa improbe fecisti.

Audaculus dimi. **Hel.** Aderat rephensioz audaculus verboru[m].

Ausio. Ausus. et Ausum. p[ro] temere p[ro]sumto accipiuntur. **Mar.** hoc tibi p[ro] meritis talibus imp[ro]p[er]oz ausis.

Ausim. is. it. ponitur p[ro] subiunctio. **auideam.** as. at.

Audio. is. iuu. itum. pp[ro]ie figit auribus accipio. **Thc.** αὐδῆ. i. a voce cuius pp[ro]i est vt audiat. **Uirg.** Audiēdi vocabuluz et ad ea transfuit que auribus et sensu carent: et frustra reti macula tēdes fert equus auriga neq[ue] audit currus habenas aliq[ui] audire est itelligere aduertere. **Uirg.** progēni sed eni troiano a sanguine duci audierat. **Iuxta** has duas significaciones scriptu[m] est. **Qui** h[ab]et aures audiēdi audiat. q[ui] vt **Hier.** inq[ui]. **Ubi** q[ui]q[ue] h[ab]et duo iuncta ponunt non ad simplicē tris verbor[um] sonum: s[ed] ad reconditā quoq[ue] dictoz intelligentiaz p[ro]tinere itelligendū est. **Inter** dū audire est audita petēti cōcedere. **Uirg.** Audiit et genitor celi de parte sinistra innotuit leuam. **Inter** dū credere accedere. **Li.** in tyf. **Nec** hominē audio q[ui] **Sanymedē** a dis raptū ait. **Inter** dū p[ro]cipiēti paretur. **Et** hoc tam cū actō q[ui] cum dō. **Li.** Audies te. i. auscultabis tibi. **Nā** audire p[re]cepta alicuius dicimus cum cis demus. **Lum.** dō. **Idem.** Et audiēs esset huic ordinis. i. obediēs. **Inuenitur** et audio cum aduerbio bñ q[ui] figit bñdicoz. laudoz. **Teren.** Benedictis si certasset: audisset bene. **Huius** verbi cōposita sūt. **Eraudio.** **Inaudio.** bñ vel p[er]fecte audio. **Plau.** **Inaudite** inquit. a. valde. **Li.** p[ro] simplici. **Quoz** erupit illa vox de qua ego ex te p[ro]ximū inaudierā. **Inauditus** tñ p[ro] non auditus d[icitur] vt res inaudita. **Li.** Rē certe nouā et affi bñc oīe inaudita. **Et** inauditi q[ui]q[ue] d[icitur] q[ui] non audit. **Uarro** **Alium** aliud alio sensu caret: que dā enī a nā gignunt aut inodoza aut inaudita. **Obdō** veteres obaudio dixerūt subaudio q[ui] modo parū audio figit modo subintelligo.

Auditus. us. modo sensum audiendi figit vt quinq[ue] sūt sensus visus auditus gustus odoratus et tactus: modo id quod auditum est. **Ply.** Ego ex auditu loquebar.

Audio. ipse audiendi actus: que et audierā d[icitur]. **Plau.** **Et** urge p[ro] fac p[ro] audientiam hoc est fac vt populuz audiat.

Auditorium. locus vbi auditur p[re]ceptor aut ozans vel ipsa auditorum turba.

Aueo. es. verbū defectiuū figit concupisco. **Li.** li. i. offi. **Itaq[ue]** cū sumus negocijs curisq[ue] vacui tū auemus aliquid audire oiscere. **Auere** ēt a nimia cupiditate p[ro] gaudere ponitur. **Cū** saluantes quoq[ue] **Aue** dicimus. i. gaude et letare.

Aueho. is. abduco. sine inde alio verbo. **Sue.** in **Lesa.** **Stipendiariū** quoq[ue] p[ro]nunciatū et abstrahētib[us] statim eripuit oc cultauitq[ue] apud se diu et mor ex p[re]fectura p[ro]ficiscēs in hispaniā iter offam p[re]frequentū fāscēsq[ue] lictoz lectica sua auerit.

Auellana ab auella oppido campanie vbi abūdat et alio noie cozylus seu etiam nux pontica q[ui] in asiam greciāq[ue] p[ri]mo e ponto venit. **Eadē** et p[re]nestina d[icitur] q[ui] p[re]nestini his abundēt.

Auena dica est q[ui] ad fructū non veniat est enī frumenti viniū q[ui] sole marime celiq[ue] humore accidit: aliquando etiā seminis imbecillitate cū diutius terra retentū est p[ri]usq[ue] erupat vel si cariosum fuit cum feref. **Uel** d[icitur] auena a crescendi auiditate. **Ponitur** inter dū auena p[ro] sylpula seu calamo: aut p[ro] stilo characterq[ue] poetico. **Uirg.** Syluestrem tenui musam meditaris auena. **Ab** auena fit auenaceus. **a. um.** **Ply.** li. xxx. **Uel** cum farina ordeacea vel auenacea.

Auentinus. pe. p. mons romē vel ab auibus q[ui] se a tyberis ferret aues: vel ab auētino rege q[ui] ibi extinctus ac sepultus fuit

Uel ab auētū hōsum: q[ui] cōe latinoz ibi diane tēplū eēt cōstituit: eoq[ue] olim paludibus ex v[er]be ratibus aduehebantur.

Auernus. gñis maf. **In** pli auerna. oz. lacus cāpanie p[ro]pe barias que locū plutoni dicatū opinabant. **Dinc** ad inferos introitus patere credebatur dicitur q[ui] αὐρωσ fine aue. **Doc** est auibus inaccessus οτι α στερεει καὶ ὄρυε ου ἰορυι σ ορυι βοοτε νεκ α τωι νεοσ Δριμιοσ. **Lucr.** li. vi. **P[ri]ncipio** q[ui] auena vocant nomine id abze impositum est q[ui] sūt auibus contraria cunctis. **Stra.** lib. v. **Contiguus** bais lucrinus adest sinus intra quem auernus est.

Auerni ppli fuerunt gallie aquitanie qui frequēter s[unt] Ro. bella gesserūt. **Nā.** cc. milibus bellatoz p[ri]mo deinde duplicatis aduersus **Lesarē** cum **Uergento** rege p[re]liū cōmiserunt.

Auerto. is. alio auerto. amoueo. **Uirg.** **Nec** posse ita talia tenetoz auertere regē: et cū dicim[us] auerto oculos aut mētē significat aliunde remoueo. **Aduerto** vō oculos. i. aliquo conuerto. sūt enim contraria auerto et conuerto. **Inde** auersus et aduersus. **Dinc** auerso as. frequentatiuum.

Auertoz eris. deponens figit dedignoz. q[ui] sit cū et aliq[ui] re quā detestamur vultum auertimus. **Boetius** **De**uē q[ui] sūt da miser os auertit aure. i. spernit et dedignat detestat. **Pomē** et q[ui]q[ue] p[ro] auerto. **Lol.** li. xij. **Somni** et vniu sit abstinentissimus q[ui] vtraq[ue] sūt inimicissima diligētē. **Nā** et c[on]uicio cura officij pariter cū memoria subtrahit: et somniculosus plurima effigiūt. **Quid** enī aut ipse agere: aut cuiquā doctiens iperare. **Quinetiā** sit a veneris amozib[us] auersus q[ui]bus si se dederit non aliud q[ui] possit cogitare q[ui] illud q[ui] diligit: nā vitijs eiusmōdi pellectus nec p[ro]mū iucūdius q[ui] fructū libidinis: nec supplicū graui[us] q[ui] frustrationē cupiditatis existimat

Auersoz. aris. **Vide** in dictione aduersoz.

Aduersus terga offidit. **Aduersus** oppositus est veluti oppositio pectore atq[ue] obiecto. **Lice.** **Auersus** et aduersus ipudicus es. q[ui] ēt ex anteriorē et posteriorē p[re] muliebria pateris. **Rur-** sus que nō visent et que latēt a terra dicimus. **Que** vō patēt et aspici tota possunt aduersa. **Nec** aliter fere. **Ply.** appellat que greci per diametron hoc est per diametentē lineā obiecta dicunt. **Per** translationē auersus d[icitur] iratus. **Uirg.** li. iiii. **Talia** dicentem iā dudum auersa tuetur. **Nam** si intueretur quomodo auersa nisi intelligas iratam.

Auersa venus. dicitur p[ro] posterioris coitus qui infandus est et execrandus. **Jul.** **Lapito.** de **Lodio** albino. **Mulierarius** fuit inter p[ri]mos amatores auersē venetis semper ignarus et talium persecutor.

Auidus pe. cor. fluius apulie qui in adriaticam mare infunditur ab aliquibus canna vocatus. **Quo** nomine vicus ei sa pereminens nominatur celeb[is] romanorum clade.

Auge a latinis dicitur auroz: siue splendor.

Augeo. es. xi. ctū. accresco seu crescere facio. amplifico. **Lac.** li. vi. **Et** dū voluerūt sanare vitia auerūt. **Dinc** cōponit adaugeo: et exaugeo q[ui] vehemētia significāt **Ter.** i. bea. **Hoc** timet ne tua duritia antiq[ui] illa ēt adauca fiet. **Idē** ibi d[icitur] currūt multē opimioēs q[ui] mibi aium exaugeant occasio locus: etas: m[er]it: sub cuius iperio est mala. **Ab** augeo fiunt aucto. as. auctus. a. um. auctus. us. auctio. auctioz. auctoz. et augesco. is.

Augesco. auctus magnus vel grossus fio. sumis enim pass iue **Ply.** lib. xj. **Augesūt** cozpora dulcibus atq[ue] pinguibus et potu: minuant siccis et aridis et stice. **Li.** in **Lato.** **Aqua** oziens vna se ostendit que et succo terre et calore solis augetē. p[ri]mo est per acerba gustatu: deinde maturata dulcescit. **Inter** augetere et augere hoc iter est q[ui] augetere ēt infecus augmentū suum operatur. **Augere** vō extrinsecus.

Augumento. as. idem q[ui] augeo. **Lic.** in **Lel.** **Sed** viuendi est finis optimus cū integra mētē ceterisq[ue] sensibus opus ipse suū que augmētauit natura dissoluit. **Dinc** coaugumento. **Lac.** de ira dei. **Sensus** cogitatio memoria ingenium: q[ui]bus feminibus coaugumentari possunt.

Augur gñis cō. q[ui] et auget. eris sim **P[ro]f.** d[icitur] ab auibus gerendoq[ue] q[ui] per eū auū gustus edicif: vel ab auium garritu. **Et** is est qui aures suas auium vocibus accommodans futura

pronunciat. Hinc augurium quod et augur et augurum dicitur pro ipsa divinatione quae augurium dicitur vel augurium. Erat autem tria divinationis genera in aubus. Nam alie volatu alie cantu futura praedicebant. Et ille quod praepates. istae oscine dicebant. Erat et tertium genus ex illarum gustatu cum pullis gallinaceis et caeca de probris esca porrigebat ut tripodium solisti mui inde esset praesentis potestatem si esca non caperet. Quapp infelicem officium a numantinis in Mancinui illatum praedixerunt pulli qui escam non ceperunt sed ex caeca euolarunt.

Auguro: pe. cor. depo. augurium facio diuino. Qui. li. iii. metha. Itaque dies aderit quae non potest auguro esse. Composita sunt in auguro et ex auguro qui sunt tria. Est enim inaugurarum non solum inaugurarum numerum adscribi et coaptari sed et in aliud sacerdotium consecrari. Licet de Antonio Lelaris flamine. Quid igitur cessas: cur non inaugurarum sume die vide quae te inauguret.

Auguro: as. idem Virg. lib. vi. Est quod veri mens augurat opto.

Augurio: idem Hier. in ge. Scyphus quem furati estis ipse est in quo bibit omnis meus: et in quo augurari solet.

Augustus: locus religiosus sanctus: in quo augurato quod consecrat ab auctore: hoc est incrementum. Unde Augustus quae auctus: totius ope imperium nisi dicitur auget annos. Egecippus quoque lib. v. Augustus apud Romanos nomen imperii est: quod auget ius non quod alienos opprimat. Vel dicitur Augustus ab auii gestu i. qui ab auii? signatus est: vel ab auii gustatu: quod aues pastore id ratum facere. Unde Augustus tectum dicitur augurio consecratum. Hec des enim teplaque rite consecrantes appellatur Augustus. Unde Qui. li. j. fas. vult Augustus fuisse dicitur quae rite a populo sacerdotibusque dicitur: eademque ab origine auguria dicitur quae ea. Iuppiter manu sua dare et augere fit visus. At enim sancta vocant Augusti patres Augusti vocant tepla sacerdotum rite sacrata manu. Huius et augurium dependet origine ubi. Et quodcumque sua iuppiter auget ope. Abusum tamen Augustus pro nobili sacro et maiestatis pleno ponit Virg. li. geor. Si qui sedem Augusti. Unde Augusti dicitur sunt ro. Imperatores ab Octavio Augusto qui primus meruit hoc cognomen. Et Augustus mensis dicitur est qui ante Sextilis vocabatur donec nomen Augusti daretur ex senatus. Nam Augustus Lelaris mense sextili primus consulatus in se: triumphos in urbe intulit. Ex ianiculo legiones deducere fecit: quae sunt eius auspicia. Sed et egyptus hoc mense in potestate populi ro. redacta est: finisque civilibus bellis hoc mense iposuitus. Atque ob has causas huius mensi imperio felicissimum fuerit: placuit senatus ut hic mensis Augustus appellaretur.

Augustale: domus in qua habitabat magister: quae et priorum dicitur.

Augusta caesarea: urbs supra Iherusalem sita. Distat a numantia ad. lxxx. stadia.

Augusta emerita: ciuitas Iustitiae quae ab emeritis dicitur? et Augusto nomen sortita est. Nam ut Dion. refert. Quo tempore Lelaris Augustus Arabis et Asturibus deuictis in Italiam rediit. reliquit milites qui supra etate forerit atque concessit ipsis ut in Iustitania Augustam emeritam conderent.

Auidus: cupidus a non videndo ut quidam putat quod propter nimiam cupiditatem non videat quid agat. De hoc et in dictione auarus.

Auis: videtur composita dicitur quae sine via: quod volatus sciri non potest. Nam aues vias certas non habent: sed pro aua quaeque discurrunt. Vel dicitur auis ab aduentu eius quod inde veniat. Unde quod non suspicet vel quod singulis annis adueniat. Et proprie auis est quae oua parit pennis praedita praeter unum vel peritulationem quae viroque caret. Volucris est quae cumque volans ut vespa.

Auiarius: qui curam auii gerit. Lol. lib. ix. de gallinis. Sic tamen ut illustra sint loca quae comodius habuerit auiarius quod subinde debet speculari aut incubantis aut parturientis fetus.

Auiarium: locus syluester sine via. Ser. Auiaria secreta nemora quae aues frequentant. Virg. lib. ii. geor. Sanguineis inculta rubent auiaria bacis. Item auiaria dicitur loca ubi penata nutriunt: vel claudunt: vel custodiunt: vel quo se aues recipiunt et colubae et passeris: sicut apiaria quo apes: grece omnibus vocantur. Lol. li. ix. Quae nos sicut appellamus apu cubilia apiaria: vel nantium volucrum quae stagnis piscinisque letant auiaria: vel et pecudum syluestrium quae nemoribus clausis custo-

diunt vitaria. Hoc modo auiarium et auiarius ab aubus sunt.

Auicula: diminutivum pars auiis. Hel. lib. ii. auicula est parua nomen est Cassia: nihilaturque in segetibus. Item auicula diminutivum est ab aua. Li. p. l. Sacco Nunc denique matercule sine festinus filius auiculae minime suspitiosus purgat se peptas.

Auilla: quasi ouilla. agnus recentis partus.

Auius: a. um. quod est sine via. Virg. lib. ii. geor. Auius tamen resonat aubus virgulta canozis. Sal. in Jug. Ipse cum delectis militibus metellus sequitur nocturnis et auiis itineribus ignoztus repente Romanos pallantes aggreditur.

Auius: ab quo nominatus est: quod patre antiquior sit. Vel a grece avos resonans quia avos sicco clamore strepo est cuius quod rula illa etas ab auiatua vero pluo vel dicitur auius: quod ad patrem sit additus. Est et patris vel matris pater a quo. Pro auius aui patrum vel matrum pater. quod fit prope auium. Inde ab auius: pro aui patrum vel matrum pater: quod fit iam procul ab aui. Denique auius: et tritavius: quasi tetrauius: quia quartus sit ab aui: vel quasi tertius pater. Est enim auius siue tritavius ab aui vel ab aui patre. Post tritavius maiores dicitur. et tritavia.

Auia: patris vel matris mater. a qua proavia abaua.

Auius: a. um. pe. pro. ab aui sine ab auia sit: et significat quod ad auium siue ad maiores pertinet. Licet in ver. act. ii. Nulla res cuiusque tam prima atque auita sunt quae non ab eo imperio istius abudicantur. Livi. Interuenit deinde bis cognationibus auium malum regni cupidum.

Auunculus: non est dimi. quod non recte formatur: sed est matris meae frater: sic dicitur quod equae tertius a me ut auius est: sed non civitatis iuris. Sedque vocabuli facta diminutio est. perinde ac minor auius. Vel dicitur auunculus quod aui locum tenet et proximitate tueat sorozis filios: quod admodum frater prope auius patrum appellatur quod fit quasi alter pater. Unde et ipsi fratrum auius sorozum filij nepotes ex fratre et nepotes ex sorozie viri. Auunculus maior est auius matrem frater. Per. Maior auunculus ex. it.

Aula: a nris pars domus quae vulgo sala seu atrium dicitur av λη cuius latine atrium dicitur. Antiqui aulas dicebant. i. vasa figurata quibus cibaria coquunt. Plau. in Am. Optimo iure infrangat aula cineris in caput. Huius diminutivum est auilla a quo plantina fabula auillaria vocitata est hoc est parua olla in qua repositus erat thesaurus. Sit etiam aliud diminutivum quod est auilla. Est et aula principis domus quae et regia dicitur. Sene. Notissima vox est eius qui in cultu regum connumerat: cum quidam illum interrogaret quo modo rarissima rem in aula consecutus esset senectute: Inuias inquit accipiendo et gratias sepe agendo.

Aulca: cum e dicitur. velamen est picturis intertextum ab aula dicitur quod primum in aula Itali regis Aene inuentum sit. Amb. li. ber. Aulca genus ornatum regalium: hoc alio nomine dicitur perperatasmata. et perstromata ornamenta quibus parietes obtunduntur quae in aliquo apparatu solet adhiberi. Sunt etiam aulca vestimenta et quasi militaria paludamenta. Virg. Purpurea intertexti tollant aulca batanni.

Aulis: idis. vel aulis reguicula est ut ait Stra. Boeotie petrosia ex re sortita nomen. Nam significat tentozium vel locum quo quis castrametatus est. Est et ciuitas eiusdem nominis cum portu capace paucarum nauium: ubi cum venere omnes greci conuenerunt sub agamemone excidium troianum. De hac Qui. li. xii. meta. Boeotiaque tellus auilide pisciosa puppes tenuisset ituras. Est autem αυλιση κοιτη αυλις ιδιοστωλις βοκοτις ας ης Suidas: Nomen autem χοιφατε και πρωφοτες ουλι θανης αχαϊων ηγερεοοντο και κα πρωαω και πρωσι φερουσαι ημεις δε αμφιπερικρηνην ιερους καταβομους ερδωμεν et subdit και λιππο πλατανις ω οβερ περ αυλασ υσσορ ερεφανη με γασημα δρακων et subdit. ενοα δεσσην σρουοι νεοσοι νηπια τεκνα οξωεω ακροτατω πεταλοισ υσσωεω τηωτες.

Aulicocia: extra quae in aulis. i. ollis coquebantur hoc est elux.

Auxilla: olla paruiam dicebant: ut inquit Sestus.

Aulon mons: calabrie contra tarētīnam regionem ferat boni vini. **Mar.** Nobilis et lanis et baccho fertilis aulon. In eo est et oppidū eiusdem noīis. Est et nomen duarum urbium quarum una est in macedonia: alia in Licia. Preterea aulon ut scribit Hierony. cānule aut chordule que in organo resonant. aule tibia et calamus tibialis: auleticus dicitur. vtpote tibis ythioz. Ille vero qui phystulus est accommodatus springia appellatur sicut scribit **Ply. lib. xvij.** Dicitur et hicaulos auli pro tibia. **Inde chozaules tibicen.**

Auoco as. pe. cor. alio voco. per translationem vero pro abstrahō sine disinguo sumitur **Lactan. lib. ij.** Et ad studia pacis a rebus bellicis auocavit.

Auolo as. pe. cor. alio volo: siue alio subito discedo **Die. i. Le. ni.** Dmittert passerem viuum vt in agrum auolet. **Aug. li. vj. cō.** per translationem. Et si quid arripisset prosperū apprehendere tēdebat qz pene prius quā teneret auolabat.

Aura. ventozum vis. licet a vento distinguatur. vt in naturalibus questionibus. **Seneca** docet qz aura sit leuior ventus vehementior. **Virg. lib. iij.** At illis dulcis compositis spirabat crinibus aura. **Interdū** aura ponitur pro splendore. **Idē** **Discolor** vnde auri p ramos aura refulsit. **Uñ** aurū fm aliquo dictū est a splendore q in metallo est. **Interdū** p afflatu et fauore qz cū fiat in estate videt estuātibus fauere. **Idē** **lib. vj.** Jam quoqz nunc nimitū gaudens popularibus auris **Unde** aurariū dicitur fauozes. **Interdū** pro facilitate quam amozem trahuntur aliqui. **Doza. li. car.** Tuae ne tardet aura maritos. **Sit** autem vt quidā sine greco volunt aura ab aere qz motus aer et splendorem faciat et ventum imo grecū est **Suidas** **αυρα** ητοι πρῶν et in dictiōe **χαυρανος** quia iste dabat iuramenta ferre ventis.

Auroza. pziū nomē est: pōt tñ et pro die accipi: et tunc appellatum est ab aura derivatū. **Proprie** enī auroza est ipse solis ascēsus. i. prima pars diei in q solet pulsu solis aer cōmōtus arā facere. **Alij** aurozā splendore solis existimāt. **Auroz** ram ē dilicūlū nūcupare qz tū dies lucefcere inciperet.

Aurū dictū est qz picipue custodiāt grece enim **ορσι** p. custodi re dō. **Uñ** thesaurus dicitur est. **Nā** **τησ** ω ποιά ορσο custo dio. **Hipocrates** ab iuentozis noīe dictū putat que vocitatū ait **αυρι** ορ. **Quidā** a silitudine auroz coloris nomē traril fecerūt mant. **Nōnulli** ab auertendo: qz hōiūz mentes auertat. **Virg.** Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames **Alij** a fabinis translatū dicunt. **Nō** illi austum dicebant. **f. i. r.** post ea mutata: vel potius ab **αυρος** dō dices et abundans **Sumitur** qz aurum pro ipsa materia. **Quandoqz** pro pecunia felicit pro aureis nūmis. **Quandoqz** pro ornāmēto muliebrī. **Plau. in mul.** **Aggedum** contempla aurum et palam sa tin hęc decent scapha. **Teren. in eu.** **Inter**ea aurūz sibi clam mulier demit dat mihi vt auferam.

Aurens. substantiuum accipitur pro ipsa pecunia. **Ply.** In mane tabule pzeiū accepit aureos mēsurā non numero.

Aurens aurea aureū: qd totum ex auro est: auratus aurata aurari: quod in superficie habet aurum. **Nam** multi sūt anili aurati: qui tamen aurei nō sunt. **Abusue** tñ dicitur domus aurea: et porta aurea: cum aurata dici debeat. vt eques auratus. **Et** auratus p aureo. **Suet. in Nerone.** **Piscatus** est rbe te aurato purpura coccoqz funibus nexis.

Auro. as. aurum superpono. **A** quo deauro et inauro. **Unde** auratum deauratum et inauratum.

Auriferum: quod fert aurum. **Unde** aurifera flumina dicuntur **Tagus** in hispania padus in italia. **Debrus** in thracia. **Dactolus** in asia. **Banges** in india.

Aurarij: qui aurum imponunt: et inaurāt. **Et** aurarij fauozes qui fauozibus splendidos. i. claros faciunt ab aura.

Auraria fodina vbi foditur aurum.

Aurifer faber aurarius: qui auri laborandi artifex. **Ply.** **Uelut** artificum arte alterius inter folia candicantibus margaritis: hinc aurificina pro aurificiis taberna.

Auricomus pe. cor. q aureos crines seu aureā comam hz.

Auramentum. cum auro dō. **Ply. lib. xxxij.** **Hispania** strigiles

vocat auri partulas massas qd sup oia solū in massa auramento capit cū cetera in metallis reperta igni perficiantur **Aurichalco** ex auro et gre dictū est **χαλκος** enī es dō quasi sit es aureū hz enī colore auri. **Siue** pp cognationē q est inter au. et o. **Nā** dicimus plostrū et plaustrū. **Lotes** et cautes sicut edzio. dixerunt ausculū p osculo. **Die. in apo.** **Et** pedes eius similes aurichalco: hoc pzeiosius oibus metallis fuit: qz et splendorē auri et eris duritiā possideret. **Dicit** et ozichalcum qz in locis montosis inuenitur **opoc** enī latine mons dicit. **Plau. in mi.** **Ego** istos mores ozichalco comparē. **Sta. li. x. th.** **Emicat** effigies et sparsa ozichalca reudent.

Auripigmentū in syria fodit ad pictoz ysum in sūma tellure auri colore sed fragili lapidum specularium modo.

Aurigo pe. pro. morbus qui et regius: a colore auri quem bilis per totum corpuz diffusa representat. hinc auriginosus dicitur qui eo morbo laborat.

Auriga pe. pro. et generis cō. fm **Ψαί.** qui vel que currū regat: sic dicitur qz splendorem sibi agat auris qz fauozibus ppli. i. clamozibus. **Quandoqz** genere se ponitur pro ipso curru.

Aurigoz. aris. moderoz rego.

Aurata piscis ab auri colore nomē accepit: cuius amatoz **Sergius** ozata cognominatus est: vt refert **Macro.** **Nā** ozata prius dicitur quasi aurata ab oro qd vulgo pro auro dicit. **Mar.** **Non** oīs pzeium laudēqz aurata meretur.

Aurelia familia apud ro. ex fabinis ozimda: a sole dici creditur qui peculiariter romē sacra faciebat: antiquitus dicti **auselij** vt **Ualesij** papisi pro **Aurelij** **Ualerij** papiri. **Sunt** et nomen proprium matris **Lesaris.**

Aur as. fluius ab hemo in **istrum** defluens.

Aur es. ab hauriēdis vocibus dicitur sunt detracta aspiratione **Virg.** vocēqz his auribus haui. **Aut** qz greci vocem ipsam **αυδλη** vocāt ab auditu per mutationē **lfe** aures velut audes. **Et** tā cartilagine qz foramina aurii dicunt aures. **Lycr.** **li. vj.** triste supciliū furiosus vultus et acer sollicitę porro pleneqz sonozibus aures. **Et** tā de animātibus qz de eis que carēt aia recte dicuntur. **Virg. in geoz.** **Hinc** aures dupli aptantur dentalia dozso. **Hinc** inauris et auritus.

Auricula. nō est parua auris licet recte formet: hē exterior pars auris: vel pars infima q mollis est. **Hiero. in ero.** **Et** ponēs sup extremū auriculę oetreg aaron. **Idē** **7. iou.** **Si** digituz amputes si similitate auriculę est qdē dolor: sed non tñ damnum: nec tanta cū dolore deformitas: quāta si oculos eruas.

Auritus. a. um. pe. pro. qd magnas hz aures. **Virg.** **Auritos** qz sequi lepoz. **Et** auritus dicit qui bene audit. **Doza. li. car.** **Doctus** auritas fidibus canozis ducere querens.

Auricularius: secretarius: consiliarius. **Hier. lib. ij. B.** **Fecit** qz eum sibi dauid auricularium a secreto.

Auricularius. a. um. qd ad aures pertinet. **Uñ** auriculariū specillū dicimus. **Sit** auricularis et hoc auriculare: vt vermianatio auricularis cum putride aures vermibus scatent.

Auriscalpium. instrumentum quo aures purgantur.

Auree sunt freni qui circa aures equozū religantur imo pars habene que circa aures ponitur.

Aurunci. barbe capiarū. **Uñ** et pro barbatis hoibz poni solet.

Aurunca. vrbz quam cōdidit **Auson** **Ulyssis** et **Lalypsoos** filius siue **Lyrce.**

Ausonia. olim pars italię dicebatur in qua sunt bene ventum **Tarracina.** ab **Ausione** **Ulyssis** et **Lalypsoos** filio: nūc autēz p tota italia sumit: que a pēnino finitur. **Inde** ausonius. a. um. et **Auson** pro eo qui ē ex ausonia ausoniū mare pars ionij est brutiā alluita **Tarento** incipit tñ cur dicit **alr** scribit **Suidas.** **αυσονια** ιταλιω και αυσονες οιβασι λε ις παρατο αυσω τοτο λιω οι παντα επιτο λιων τεσ τωπρωσ αυματι και αυσονι ος ποντος ητοι σικε λικος ατω αυσονος του οδλυσεος και καλυφους υιοεκει βασι λευσαντος.

Ausculto. as. cū actō. significat audio. **Plau.** **Tū** illū sūmisse loquentē auscultabam: cū datius obedio. **Teren. in an.** **Pam** pbilum ne aduitem aut auscultez sem censet. **Item** auspicio

cerno. *Afra*. Ludos hinc auscultant proenl. Auscultare etiã veteres p oscultari dicebant. *Plan*. Et inter se auscultant z columbas fuisse os cum ore conferunt. Et tunc ab osculo: hoc est ab ore deducitur. q̄ auscultum dicebant.

Auspiciũ. q̄st auiis specium. ab auiũ specione d̄r sicut anguriz q̄st auium gariũ: ab auiũ gariũ z voce vel gariendo. *Auspi* aũ ab auiũ volatu fit. Duo sunt auspicioꝝ ḡna. Unũ ad oculos alterũ ad aures ptinens. Ad oculos volatus: ad aures vox auiũ. *Tibresas* thebanus p̄mus auspicia auiũ inuenit. Vide et̄ in dictiõẽ angur. *Virg*. in ptate posuit. Eõẽm hunc egopplim paribusq; regamus auspicijs. Ab eo qd̄ p̄cedit ad id qd̄ sequit̄ q̄ usq̄ auspicijs creati consules parem habent potestatem. *Auspiciũ* antiqui curiosissime obseruabant: adeo vt̄ nihil publice sine auspicijs nec domi nec militie gereret. Unde auspiciũ capitur q̄sq; p̄o ductu z fortuna: qz̄ dux belli anteq; iret in expeditionem auspicia capere solebat. Quandoq; capitur p̄o p̄sagio.

Auspices qui auspicio p̄sunt: quos idẽ esse qd̄ augures. *Li*. his verbis declarat. Quid de auguriz loquar: tuẽ partes sunt. Tuũ inquit auspicioꝝ patrociniũ esse d̄r. Quãob̄ẽ hi augures auspiceq; dicebant: z auspices q̄ p̄positi sũt celebrant diez omib; ex pte viri. Nã ex parte vxoris p̄nuba d̄r: qz̄ auspiciũ p̄ nuptijs capere solebat. Aliqñ̄ auspice capit̄ p̄ eo qd̄ dux militie est. *Doza*. Nil desperandũ teucro duce z auspice.

Auspicioz. auspiciũ capio. vel incipio tam in bonũ q̄ in malũ. p̄ p̄terea q̄ nihil veteres rei magne ordiebãtur nisi auspiciõẽ sue. In *Aug*. Militiã auspiciõẽ non tribunatũ modo legionũ. sed et̄ p̄fecturas alarũ dedit. i. militiã incipientibus z felici auspicio inchoãt̄. *Ply*. lib. vij. Et homo infeliciternatus manibusq; pedibusq; deuinctis. aial ceteris impaturum a supplicis vitã auspiciãt̄. *Lolli*. xii. Possit ab idibus *Januaris* auspiciũ culturarum offã. In auspiciũ nõ auspiciũ visitat̄ est veteribus sic dicere si quid aliqñ̄ aliter euenisset q̄s vellent auspiciãtã rem dicimus q̄ auspicijs p̄bata est. *Auspiciõ* aduerbiũ. *Teren*. Nauid auspiciõẽ huc me appuli. i. nõ feliciter. *Quin*. Itaq; apud illos. *Domerus*. sicut apd̄ nos. *Virg*. *Auspiciõ* sũmũ d̄derit exordiũ. i. felicissimũ

Auster. ventus meridionalis ab hauriendis aquis dicitur licet qñq; non aspiret in principio. Nã nebulosus atq; burmetus est qd̄ et̄ notus grece eadẽ ratione appellatur. qm̄ vdr̄ latine humor d̄r. Põnit tñ̄ qñq; p̄o alijs v̄tis. Ab auster sunt duo adiectiua: *Australe*. z *austrinũ*. Sz̄ hoc nõ absurdẽ per b̄ scribi videtur.

Austerus. a. um. pe. p̄o. greca dictio q̄ apud nos significatur acre asperũ z imite. *Doza*. in *Ser*. *Molliter* austerum studio fallente laborem grece *αυστρος*

Austro. stras. siḡt̄ humecto *Plan*. *Austrati* ad ignẽ sedent. **Austrum** radus rote. *Lucre*. lib. v. Ut fluiuius versare rotas atq; austra.

Ausugani ppli sunt inter *Seltria* z *Tridentum* ab ausugo oppido dicti. Nunc vallis sugana vulgo appellari solet.

Autediunctio separatiua: vt̄ aut onerat accipiunt venientũ aut agmine factõ. Aliqñ̄ dubitatiua. vt̄ aut libũ volo: aut p̄riũ. Si semel subiciatur diminutiua e: vt̄ aut age diuersas. Nõ enim grauiusimum erat. *Iuno* aptauit. Aliqñ̄ cõiunctiua. vt̄ aut da mihi tu magne pater diuum miserere.

Automedon. pe. cor. nomen aurige acbillis.

Autolecythus. pe. cor. mendicus scarra. grecum est *αυτολεκυθος* sed *ληκυθος* est vt̄ *υπεολυθος* olei *αυτος* ipse: quoniam nec aliud possidet aut *Suidas*. Ideo *Iuuen*. de *codro* *υπεολυθος* ser: z subdit. *και γαρ ειχορ ενταϊς ληκυθοις αργυρια* z multa alia.

Autographũ dicim̄ pp̄ria ip̄sius manu scriptũ greci *αυτογραφω* scribo. Un̄ autographa epla apud *Sue*. *I* *Aug*. ip̄sius manu scripta siḡtur. *Antigrapha* v̄o rescripta.

Autocineton. penul. produ. grece *αυτοκινητορ* seipsũ mouens z non ab alio mouetur.

Automata sũt infra arte mechanica ita subtiliter fabricata vt̄ sua sponte: nullaq; apparente cã moueant̄: q̄lia sunt horolo

gia machineq; verfatiles. *Automaton* eni interpretat̄ vltro neum z sue spontis. Scribit *Uictru*. hydraulicas machinas z a quarũ expressionẽ automatas a *Tesibio* p̄mo reperas fuisse vbi automata appellat̄ mechanica infra que per semetipsa moucantur. *Mors* nãlis z fatalis dicitur a *Demofidene* *αυτοματορ* quasi sue spontis z nulla extrinsecus vi coacta *Demetrius* moschus *λαονικος* *λεγεται* *τι αιαιουαι το εστυαι τι ποειν*.

Autonomus. pe. cor. qui viuit suis legibus *Autonomia* libertas viuendi suis legibus *περα το νεο νομορ*.

Auturgus artifex per seipsũ faciens. *Auturgia* manualis operatio ab *αυτορ* *και εργαζομαι*.

Autopyrus. sermentum dicitur qui zymitis.

Automo. as. penul. cor. existimo meo affirmo. *Plan*. Nisi hoc ita factum est perinde vt̄ factum esse automonõ causã dico eum quem similes probi.

Autinus. dici putat̄: q̄ tũc maxie angeant̄ hoĩũ opes coactis agroꝝ fructibus. *Dinc* autiniale adiectiũ vt̄ tẽpũ autina le. z idẽ per c̄ scribendũ est cĩ ab auctus. a. um. dicitur.

Auxiliũ ab angeo: qm̄ angebat̄ numerũ bi q̄ accedebãt alienigenẽ. pp̄rie eni d̄r: sociõꝝ cũ legidẽ ex romanis ost̄t. *Inde* *Uege*. li. ij. de re mi. *Auxiliares* ex diuersis locis veniũt: z le *gionũ* p̄ auxilia tanq; leuis armatura in legidẽ iungebant̄: vt̄ in his plandi magis adimiculũ eẽt q̄ principale. *Inde* apud historicos legionarij z auxiliarij discretim penuntur.

Auxiliaris. z auxiliarius vtrũq; d̄r p̄o eo qui in auxiliũ alius venit. *Astinus* pol. *Militem* non modo legionariũ sed ne auxiliariũ quidem vllũm quoq; misit.

Auxiliari siḡt̄ a diuare auxilio eẽ: z tã actõ q̄ d̄t̄ ost̄ruĩ. qñq; et̄ ḡo. *Pier*. in *Esia*. In die salutis auxiliarius sum tui.

Auximũ. piceni v̄bs. a qua auximates populi dicti sunt. vt̄ inquit *Str*. *Uulgo* osmum dicitur.

Aramenta. carmina q̄a salis in vniuersos hoies cõponebat̄. *Arinomantia* genus magice diuinationis p̄ dolabellas securẽs q̄s greci arimas vocant. Un̄ *Ply*. lib. xxx. scribit peluibus. securib; ac multis alijs modis diuina magos promittere.

Arare antiqui p̄o nominare posuerunt.

Axis pp̄rie siḡt̄ diametron mudi. Est eni linea q̄ ab vno mudi cardine in alterũ d̄t̄. *Apule*. i. cosmo. Los polos dicimus a q̄b? velut a cardinib; axis est duct? diuisor z discriminator mudi. Orbẽ terre i mediocet̄ ost̄ruẽs Duo sũt axes qui z cardines d̄r q̄ circa eos rotari orbis videatur: z poli a grecis vocant̄. Nã vt̄ qdã putant axis ab agẽdo. i. mouẽdo de ducit̄. Et axis p̄egerit veteres vsurpauere. Unus australis: siue antracticus hoc est arctico oppositus q̄ terre obiectu a nobis cerni nõ p̄t̄. Alter septentrionalis siue arcticus: siue arctous aut boze? q̄ nũq; occidẽs sp̄cipit̄. *Virg*. hic v̄ter nobis sp̄ sublimis: aut illũ sub pedib; *styx* atra tenet manesq; p̄fundi. *Dinc* p̄ septentrionali parte ponit̄: q̄ hic polus dũtaxat nobis notus sit circa quẽ orbis vertat̄. *Ite* axis d̄r stipes seu lignũ teres circa quẽ rota currus vertit̄. *Ide* lib. iij. geo. Post valido nitẽs sub p̄dẽre fagus axis. *Dinc* greci *αξων* dicunt. Licet qñq; p̄ toto curru capiat̄: vt̄ apd̄ *Iuue*. *Dignus* arcanos qui mendicaret ad axes. *Ite* axis d̄r totũ celum: vt̄ arẽ humerõz torquet̄. i. celũ sustinet. Dicitur z axis circa quẽ aliqd̄ agit̄ hoc est mouet̄. Un̄ arioni factiofi q̄ vna quid agerent sacerentq;. Et axis fera est in india humi pelle pluribus candidioribusq; maculis.

Arilla. locus concauus subter brachium vbi nascuntur pili. *Inde* fit ala vt̄ inquit *Li*.

Arungia interior porci pinguedo iueterata ab are plaustrõũ vngẽdo dicta vt̄ facilius circa eũ rota vertatur. *Hec* quãto vetustior: tãto vtilior est z multas vires hẽre credit̄: qm̄ id aial herbarũ radicibus vescitur. *Ply*. Solijs cum arungia strumas dicitur. Dicit̄ z arungia. *Ide* lib. xx. Et syluestri ruta cum arungia veteri illitos ramices sanari produunt.

Axioma. pe. produ. a *Uarrone* p̄satum z proloquũz dicitur a